

Fra Ljudevit Rupčić (Hardomilj kraj Humca, 1920. – Mostar, 2003.)

Piše: □ Stjepan PAVIĆ

Kad joj dođe vrijeme, kći se udaje i odlazi od majke. Događa se, nažalost, da kći prerano obudovi, ili zapadne u neke probleme (danas je prečest uzrok raskid bračne veze), pa ona, i s malodobnom djecom, nerijetko opet potraži mater. Privremeno, ponekad i doživotno: staro gnijezdo zna biti toplo. Teški su bili počeci Hercegovačke franjevačke provincije, kad se sredinom 19. stoljeća odijelila od Bosne Srebrene. Ali s vremenom ona je rasla, razvijala se i jačala, da bi u pedeset godina stasala do pune zrelosti. Imala je sve potrebne institucije, pa i one bitne za takvu zajednicu, svoje sjemenište na Širokom Brijegu i bogosloviju u Mostaru. U Drugom svjetskom ratu stradala je cijela Provincija, a posebno su pogođene njezine obrazovne ustanove: pobijeni su ili pozatvarani mnogi profesori i odgojitelji i zabranjen rad njihove gimnazije i bogoslovije. Kako je rat nemilo pogodio i bosansku Provinciju (između ostaloga, oduzeto joj je u Visokom više od polovice sjemenišne zgrade, cijela zgrada učeničkog doma – konvikt, neki prateći objekti i vanjski tereni, zgrada bogoslovije na Kovačićima u Sarajevu), nije ona mogla odmah u početku primiti sve hercegovačke sjemeništarce i bogoslove. Malo po malo, svi su oni ubrzo našli utočište u krilu stare majke Bosne Srebrene. Bilo je to već i moje vrijeme. Sjećam se dobro, spavali smo i na hodnicima i na tavanu, tiskali smo se u kapelici i blagovaonici, sjedili zbijeni u razredima, ali život je tekao dalje sretno i radosno.

Da bi mogli izbliza pratiti život i rad svojih gojenaca u Visokom i Sarajevu, hercegovački su franjevci u tim zavodima držali svoje profesore i odgojitelje. Ne mogu prežaliti što nisam bio student najglasovitijega od njih, fra Rufina Šilića, ali prekasno sam se za to rodio. Plemeniti, blagi fra Bonicije Rupčić predavao mi je jednu godinu apologetiku. Na predavanju ili na ispitu, ne sjećam se, proglasio me dobrim apologetom Bosne Srebrene. Na moju sreću, nije mi pogodio fah u budućem životu, ali nagnuće svakako jest. S fra Serafinom Hrkaćem dijelio sam

Stradalnik za uzor – fra Ljudevit Rupčić (I.)

Autor tajprov

Petak, 20. studeni 2015. u 12:05

---

nekoliko godina prostor, vrijeme i struku. Jedan drugi Rupčić, fra Bonicijev mlađi brat fra Ljudevit, puna je tri desetljeća (1958-1988) na sarajevskoj Franjevačkoj teologiji predavao biblijske predmete. Tako se, kao moj profesor, zauvijek nastanio i u mojoj duši.

Fra Ljudevit, krsnim imenom Ante, rodio se na Hardomilju kraj Ljubuškog 26. studenog 1920. Osnovnu je školu završio na Humcu, a gimnaziju u Mostaru i na Širokom Brijegu. U Franjevački red stupa 1938. Teološki studij, koji je počeo u Mostaru, prekida početkom 1945. i pridružuje se masi onih koji su bijegom u inozemstvo potražili spas pred partizanima. Uхваćen kod Maribora, postaje sudionik Križnoga puta. U jesen 1945. nastavlja teološki studij u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 1946. u Mostaru, a potom kao kapelan kratko djeluje u Mostaru i na Širokom Brijegu. Nakon odsluženja vojnog roka kapelan je u Vitini, pa kratko vrijeme župnik u Klobuku i Veljacima. Bio je vijećnik u upravi svoje Provincije. Po umirovljenju djelovao je u Međugorju, a devet je godina bio duhovnik časnih sestara. Preminuo je u bolnici u Mostaru 2003, a posmrtni mu ostaci počivaju na novom groblju na Humcu.

Fra Ljudevitov život može poslužiti gotovo kao paradigma stradalničkog puta jednog hercegovačkog fratra i znatnog dijela hrvatskog naroda općenito: kao civil zarobljen je na bijegu pri kraju rata te je prošao patnje i poniženja Križnoga puta; kao ročni vojnik u Jugoslavenskoj narodnoj armiji potvoren je i osuđen na zatvorsku kaznu od godinu dana; konačno, kao župnik u vrijeme stvaranja zemljoradničkih zadruga ponovno je pod lažnim optužbama uhićen i suđen. Vjerovali su samo naivni (među njima i ja) kako se pred komunističkim sudom od optužbi za neprijateljsko i protudržavno djelovanje može braniti istinom. Oni mudriji, na početku komunističke vladavine, osuđeni na tri godine zatvorske kazne znali bi ironično upitati suce: „Mislite li vi toliko vladati?“ Među one mudrije svakako je spadao i fra Ljudevit. Sudac mu je u najteži zločin ubrojio uznemirivanje javnosti: „Vi ste pričali kako zadružna stoka ugiba od gladi i žeđi, budući da ih nakon isteka radnog vremena u petnaest sati nema tko nahraniti i napojiti, jer da tada svi radnici odlaze kući.“ Fra Ljudevit jedva dočekavši prigodu ispalio je k'o iz puške: „Slavni sude, što pričao, ja sam to vlastitim očima gledao!“ Bilo je to dovoljno za četiri godine zatvora, koje je odslužio do posljednjega dana.

[Izvor: Svjetlo riječi](#)